

Број/Број: 03/2-50-1-11-6/08
Sarajevo/Sarajevo, 12. 2. 2008.

I Z V J E Š T A J

o radu Zajedničke sigurnosno-obavještajne komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH za period mart - decembar 2007. godine

I. Uvodne napomene

Zajednička sigurnosno-obavještajna komisija za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH ustanovljena je članom 18. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 12/04, 20/04 i 56/06), kojim je utvrđeno da Predstavnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH zajednički osnivaju sigurnosno-obavještajnu komisiju za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

Zajednička sigurnosno-obavještajna komisija za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH je, u skladu sa Zakonom, ustanovljena kao stalno zajedničko radno tijelo Parlamentarne skupštine BiH i u poslovnicima oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Navedenim članom Zakona propisan je sastav i odgovarajuća zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u Zajedničkoj sigurnosno-obavještajnoj komisiji za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (u daljnjem tekstu: Komisija). Ova zakonska odredba u potpunosti je ispoštovana.

Nadležnosti Komisije utvrđene su Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o zaštiti tajnih podataka i poslovnicima oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

S obzirom na specifične nadležnosti, tokom naznačenog perioda Komisija je nastojala izgraditi vlastiti način rada i svoje aktivnosti usaglasiti sa zakonom utvrđenim odgovornostima.

U naznačenom izvještajnom periodu Komisija je održala pet sjednica.

Treba istaći da je članom 19. stav 1. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđeno da Komisija godišnje održava najmanje dvije sjednice.

Održavanje sjednica Komisije proisticalo je iz zakonom utvrđenih obaveza kao i obaveza koje su utvrđene Radnim planom Komisije za 2007. godinu i drugim propisima.

Na konstituirajućoj sjednici Komisije, održanoj 21. 3. 2007., izabrani su Mirko Okolić, za predsjedavajućeg, Božo Rajić, za prvog zamjenika predsjedavajućeg, i Šemsudin Mehmedović, za drugog zamjenika predsjedavajućeg Komisije.

Sjednicama je prisustvovala većina članova Komisije, koji su svojim aktivnim učešćem i datim prijedlozima doprinijeli uspješnom radu Komisije. S tim u vezi većina odluka, zaključaka i zauzetih stavova donošeni su jednoglasno.

II. Aktivnosti Zajedničke komisije

a) Zakonodavne aktivnosti

Komisija je kao nadležna, u skladu s poslovnicima oba doma Parlamentarne skupštine BiH, razmatrala sljedeće zakone:

1. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, i
2. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka.

Navedene prijedloge zakona podnio je kao ovlaštenu predlagač Niko Lozančić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Prilikom razmatranja prijedloga zakona, Komisija je zaključila da je neophodno izvršiti sveobuhvatnu analizu provođenja Zakona o OSABiH i nakon toga pripremiti izmjene i dopune ovog zakona.

Kako su u primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka uočene određene nedorečenosti, odnosno nepreciznosti te da neka pitanja nisu regulirana i da ovaj zakon treba u potpunosti usaglasiti sa NATO i EU standardima, zaključeno je da je neophodno sistematski i stručno pristupiti izmjenama i dopunama ovog zakona. Komisija je zaključila da bude ovlaštenu predlagač Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine i Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka. Shodno navedenom, Komisija je, u skladu s članom 38. Poslovnika Predstavničkog doma i članom 40. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, osnovala Radnu grupu za izradu navedenih prijedloga zakona. Ovu radnu grupu, osim članova Komisije, čine i predstavnici: Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva odbrane BiH, OSCE-a, NATO-a, EUPM-a i OHR-a. Radna grupa održala je dvije sjednice i u toku je izrada navedenih prijedloga zakona.

b) Aktivnosti koje proističu iz Zakona o OSABiH i Zakona o zaštiti tajnih podataka

U skladu s odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakona o zaštiti tajnih podataka, Komisija je:

1. u skladu s članom 19. stav 2. Zakona, donijela Poslovnik o radu Komisije,
2. u skladu sa Zakonom, utvrdila tekst Izjave kojom se njeni članovi obavezuju na poštivanje Pravila o zaštiti tajnih podataka;
3. donijela Plan rada za 2007. godinu u kojem su naznačene njene aktivnosti;
4. članovi Komisije su, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka, popunili odgovarajuće upitnike koji se odnose na sigurnosnu provjeru s ciljem ispunjavanja zakonskih uslova za pristup tajnim podacima koji su upućeni OSABiH na daljnji postupak. Do momenta izrade ovog Izvještaja dozvole za pristup tajnim podacima stepena VRLO TAJNO dobili su: Mirko Okolić, Hazim Rančić i Božo Rajić. Sigurnosnu provjeru prošli su: Hilmo Neimarlija, Rudo Vidović i Šemsudin Mehmedović
5. na osnovu člana 23. stav 1. Zakona, donijela Pravilnik o pristupu, korištenju, čuvanju i zaštiti tajnih podataka, informacija i dokumenata, čijim su donošenjem stvorene pretpostavke za čuvanje i zaštitu tajnih podataka, informacija i dokumenata od strane članova Komisije, sekretara i savjetnika u Komisiji;

6. u skladu s članom 19. stav 4. alineja 5) Zakona, razmatrala i prihvatila Izvještaj glavnog inspektora OSABiH o osnovanim žalbama podnesenim protiv OSABiH za period od 1.1.2007. do 30.6.2007.;
7. u skladu s članom 19. stav 4. alineja 7) Zakona, razmotrila Prijedlog budžeta OSABiH za 2008. godinu i s tim u vezi podržala predloženi iznos budžetskih sredstava, te predložila Vijeću ministara BiH da ga ugradi u budžet institucija BiH za tekuću godinu na koju se odnosio;
8. razmatrala Izvještaj Ureda za reviziju institucija BiH o reviziji OSABiH za 2006. godinu, koji je prihvatila s određenim zaključcima i preporukama;
9. razmatrala Materijal Radio-televizije «Q» d.o.o. ,Visoko, o kojem je donijela odgovarajuće zaključke;
10. razmatrala Informaciju o eventualnom postojanju lica koja predstavljaju prijetnju za nacionalnu sigurnost Bosne i Hercegovine.

c) Predstavka u vezi sigurnosne provjere

- Komisija je razmotrila predstavku u vezi sigurnosne provjere a koja se odnosi na učešće na javnom konkursu raspisanom za popunjavanje radnih mjesta u Obavještajno-savjetodavnoj službi Vijeća ministara BiH.

d) Naležnosti Komisije koje nisu realizirane a utvrđene su Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakonom o zaštiti tajnih podataka

U skladu s obavezama utvrđenim Zakonom o OSABiH i Zakonom o zaštiti tajnih podataka, Komisija nije razmatrala određene dokumente zato što ih ovlašteni predlagači nisu dostavili. Naime, Komisija je pismeno zatražila od Predsjedništva BiH, kao ovlaštenog predlagača, da što prije dostavi Godišnju platformu o obavještajno-sigurnosnoj politici za 2007. godinu. Također je Komisija pismeno zatražila da se u parlamentarnu proceduru u septembru dostavi Godišnja platforma za 2008. godinu kako bi bila usvojena do kraja 2007. godine. Komisija je o ovome obavijestila i Vijeće ministara BiH.

Međutim, i nakon ponovnog insistiranja Komisije, ovaj planski dokumenat nije dostavljen u parlamentarnu proceduru. Ne treba posebno naglašavati kakav značaj ima ovaj dokumenat koji određuje temeljne ciljeve i prioritete djelovanja OSABiH u okviru njenih nadležnosti. Na osnovu Godišnje platforme, OSABiH dužna je izraditi godišnje programe i planove za realiziranje utvrđenih smjernica. U skladu s navedenim, ističemo da ovaj dokumenat nije donesen ni za 2006. godinu te da OSABiH radi po Godišnjoj platformi iz 2005. godine, što je nonsens.

Osim navedenih, nisu dostavljeni ni sljedeći materijali:

- 1) Izvještaj generalnog direktora o OSABiH o radu i troškovima Agencije u 2006. godini,
- 2) Godišnji izvještaj predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o aktivnostima Agencije u 2006. godini,
- 3) Godišnji izvještaj Ministarstva sigurnosti BiH o izvršenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka,
- 4) Informacija predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o zaključivanju sporazuma Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s agencijama i institucijama stranih država i međunarodnim organizacijama.

Imajući u vidu navedeno, bitno je istaći da se ovakav neodgovoran i ignorantski odnos prema ovoj komisiji i Parlamentarnoj skupštini BiH ne može ubuduće tolerirati, jer nedostavljanje

materijala koji su zakonska obaveza za navedene subjekte znači onemogućavanje Komisije da obavlja osnovnu zakonsku funkciju parlamentarnog nadzora.

III. Saradnja s komisijama

Komisija je sa Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost učestvovala u organizaciji seminara obuke parlamentarnih savjetnika u Jugoistočnoj Evropi iz programa Demokratskog centra za kontrolu oružanih snaga iz Ženeve (DCAF). Predsjedavajući Komisije je učesnicima ovog seminara održao prezentaciju o njenom radu.

S obzirom na podudarnost nadležnosti ovih komisija te na činjenicu da su neki članovi Komisije istovremeno i članovi Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost, neophodno je izgrađivati što tješnju saradnju i razmjenjivati iskustva u oblasti nadzora nad institucijama države BiH u području odbrane, sigurnosti i obavještajnih poslova.

U narednom periodu neophodno je uspostaviti saradnju i s drugim komisijama (Komisija za vanjske poslove, Zajedničkom komisijom za evropske integracije i dr.).

IV. Odnos prema predsjedavajućem Vijeća ministara BiH i Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH

U prethodnom izvještajnom periodu, iako je to bilo potrebno, nije ostvarena saradnja s predsjedavajućim Vijeća ministara BiH i sa Izvršnim obavještajnim odborom koji čine predsjedavajući i dva zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.

Imajući u vidu nadležnosti predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH da vrši nadzor nad radom OSABiH i da osigurava zakonitost u obavljanju njenog rada, te da je Izvršni obavještajni odbor najodgovorniji za operativno funkcioniranje OSABiH, od presudne je važnosti uspostavljanje bliske saradnje Komisije s njima.

Imajući u vidu da Komisija vrši nadzor nad zakonitošću rada OSABiH i utvrđene nadležnosti navedenih subjekata, uspostavljenjem ove saradnje, parlamentarni nadzor bio bi efikasniji.

Saradnja sa OSABiH ogledala se u tome što je njeno rukovodstvo aktivno učestvovalo u radu sjednica Komisije, i s tim u vezi dalo doprinos realizaciji Radnim planom utvrđenih aktivnosti.

V. Ostale aktivnosti i aktivnosti koje je Komisija inicirala

U okviru realizacije Radnog plana za 2007. godinu, u organizaciji Komisije i uz podršku Odjela za sigurnosnu saradnju Misije OSCE-a u BiH, 10. 5. i 11. 5. 2007., u Tesliću je održana Radionica o temi: «Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija u Bosni i Hercegovini u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova».

Organiziranje ove radionice imalo je za cilj prezentiranje i upoznavanje s odredbama zakona i drugih propisa koji reguliraju obavještajno-sigurnosnu djelatnost, te nadležnostima i planovima institucija Bosne i Hercegovine u ovim oblastima. U radu radionice učestvovali su predstavnici: OSABiH, Vijeća ministara BiH, Ministarstva odbrane BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), i Misije OSCE-a u BiH, Jedinice za provođenje reformi obavještajnog sektora (IRU) i EUPM-a. Učesnici radionice u potpunosti su podržali njeno organiziranje, naglašavajući da su ostvareni ciljevi njenog održavanja. Nakon rasprave, usvojeni su određeni zaključci koji su dostavljeni određenim subjektima.

Radi izvršenja sporazuma i ugovora koji se odnose na prijenos imovine s ranijih obavještajno-sigurnosnih službi na Obavještajno-sigurnosnu agenciju BiH a koji još nisu realizirani, Komisija je na osnovu Izvještaja Agencije uputila Vijeću ministara BiH zaključak u kojem ga podsjeća na preuzete obaveze koje se odnose na ove akte.

U izvještajnom periodu članovi Komisije prisustvovali su određenim seminarima, sastancima i skupovima, i to:

1. Seminaru koji je organizirala Evropska komanda Vojske SAD-a – Ured za saradnju u oblasti odbrane BiH u Sarajevu, o temi “Borba protiv terorizma”;
2. Sastanku s vojnim atašekom SAD-a i njegovim saradnicima, na kojem je razgovarano o mogućnostima saradnje s predstavnicima SAD-a. Izražen je interes za održavanje novog sastanka kojem bi prisustvovali i predstavnici Stejt Departmenta a na kojem bi bila razmijenjena mišljenja o konkretnim oblicima saradnje;
3. Prilikom posjete Parlamentarnoj skupštini BiH, Frančesko Kastelani, predstavnik Demokratskog centra za kontrolu oružanih snaga (DCAF) iz Ženeve, posjetio je i Komisiju. Pri tome je obavio razgovor s nekim članovima Komisije;
4. Radnom sastanku Komisije s delegacijom Komisije za nacionalnu sigurnost i odbranu Parlamenta Litvanije koji su bili u posjeti Parlamentarnoj skupštini BiH;
5. Komisiju je posjetio ambasador Švicarske koji se upoznao s radom i smještajem Kancelarije Komisije. Istakao je da je Švicarska zainteresirana da donira određena sredstva za opremu Komisije ako se osiguraju odgovarajuće prostorije za njen smještaj;
6. U Neumu je održan seminar o vojno-obavještajnom radu kojem su prisustvovali i neki članovi Komisije koji su prezentirali rad Komisije;
7. U organizaciji Centra za sigurnosne studije u Sarajevu, održan je seminar “Evropska sigurnosna politika” kojem su prisustvovali neki članovi Komisije;
8. Komisija je bila domaćin posjete učesnika seminara Sigurnosna politika BiH. Tim povodom održana je prezentacija o radu Komisije.

Pored navedenog u okviru realizacije Radnog plana za 2007. godinu, Komisija je u funkciji parlamentarnog nadzora posjetila Centar za obuku i Terenski centar Obavještajno-sigurnosne agencije BiH u Banjoj Luci. Tokom ove posjete Komisija se upoznala s radom ovih tijela te sagledala probleme koji se odnose na smještaj osoblja koje se educira u Centru. Imajući u vidu značaj rada Centra, Komisija je zaključila da će preduzeti aktivnosti s ciljem rješavanja tih problema.

Komisija je posjetila Republiku Njemačku – Berlin, Bundenstag. Posjetu je organizirao Bundenstag i Misija OSCE-a u BiH. Tokom ovog boravka Komisija je posjetila nekoliko institucija i tijela u sistemu parlamentarnog nadzora obavještajno-sigurnosnih službi. Realizirana je i posjeta Kraljevini Norveškoj gdje su članovi Komisije posjetili Parlament i tijela koja vrše parlamentarni nadzor sigurnosno-obavještajnih službi i druge službe.

U okviru ovih posjeta Komisija se upoznala, pored ostalog, i sa sigurnosnim provjerama za dobivanje dozvole za pristup tajnim podacima. Imajući u vidu da su u pripremi izmjene i dopune Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakona o zaštiti tajnih podataka, ova posjeta će itekako koristiti prilikom njihove izrade. Ističemo da je Komisija imala veoma dobru saradnju s međunarodnim organizacijama a posebno s predstavnicima Misije OSCE-a u BiH i OHR-a. Njihovo angažiranje ogledalo se u stručnoj pomoći i u organiziranju navedenih posjeta te snošenju troškova tih posjeta.

VI. Odnosi s medijima

Zakonom je utvrđeno da su sjednice Komisije zatvorene za javnost. Nakon održanih sjednica, izjave za medije davao je predsjedavajući Komisije sam ili zajedno sa zamjenicima.

VII. Opća ocjena i predstojeći zadaci

Na osnovu svih elemenata ugrađenih u ovaj izvještaj, Komisija smatra da se, u Izvještajem obuhvaćenom periodu, kroz proces vlastitog educiranja i realiziranjem programom i zakonom utvrđenih zadataka, osposobila za izvršavanje svojih obaveza kao zajedničkog radnog tijela oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Posebno treba naglasiti da je Komisija obavljala poslove u skladu s nadležnostima utvrđenim zakonima i drugim propisima.

U narednom periodu potrebno je:

- 1) Izvršavati osnovnu funkciju parlamentarnog nadzora u skladu s nadležnostima Komisije;
- 2) Uspostaviti tješnju saradnju sa institucijama u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova. Ovdje posebno treba naglasiti daljnju saradnju sa OSABiH, predsjedavajućim Vijeća ministara BiH, Ministarstvom sigurnosti BiH, Ministarstvom odbrane BiH i dr.
- 3) U svome radu koristiti iskustva drugih država kroz parlamentarnu saradnju i planiranim međusobnim bilateralnim posjetama.
- 4) Inicirati donošenje Zakona o parlamentarnom nadzoru u skladu s članom 105. Zakona o OSABiH kojim će se regulirati oblast demokratske kontrole od strane Parlamentarne skupštine BiH.
- 5) U funkciji parlamentarnog nadzora, neophodno je održati radne sastanke s rukovodstvom OSABiH, posjetiti operativne sektore OSABiH u Mostaru, Brčko Distriktu BiH i Terenski ured u Sarajevu.
- 6) Treba promovirati veću transparentnost rada Komisije u onoj mjeri do koje se neće ugroziti tajnost u skladu sa zakonom, s ciljem stvaranja povjerenja kod građana u institucije parlamentarnog nadzora sigurnosno-obavještajnih službi jer je tajnost barijera koja izaziva nedoumice a odnos prema javnosti je način njihovog razbijanja.
- 7) Neophodno je što hitnije osigurati prostorije za smještaj Zajedničke komisije kako bi, u skladu sa zakonom i drugim propisima, ispunjavala svoje obaveze s obzirom da je ona jedan od zakonskih korisnika tajnih podataka.

**Predsjedavajući Zajedničke komisije
mr. Mirko Okolić**